

безпеки на території територіальної громади, виявити і вчасно припинити розвиток негативних впливів на її економічну безпеку, в тому числі кримінального характеру, а також буде сприяти підвищенню ефективності діяльності суб'єктів в рамках їх повноважень в напрямку забезпечення економічної безпеки як на території територіальної громади, так і в цілому в Україні.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України № 64 від 24.02.2022 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

2. Впровадження «Community Policing» в умовах війни та воєнного стану. URL: <https://www.helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/Vprovadzhennia-Community-Policing-v-umovakh-viyny-ta-voiennoho-stanu.pdf>

3. «Безпечна громада – безпечна країна»: чому концепція на часі. URL: <https://decentralization.gov.ua/en/news/15591>

4. Бобро Н.В. Зарубіжні практики взаємодії поліції та населення URL: <http://univd.edu.ua/science-issue/scientist/341>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-355-5-21>

Овчарук Е. В.,

здобувачка наукового ступеня «доктор філософії»

кафедри парламентаризму

Навчально-наукового інституту публічного управління

та державної служби

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ, БІЗНЕСУ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Виклики, що постали перед органами публічної влади та управління і українським бізнесом, значно загострилися в умовах повномасштабної російської збройної агресії. Їх подолання потребує модернізації усіх механізмів взаємодії між владою та сферою підприємництва. Суттєву роль в цьому процесі відіграють організаційно-правові механізми, оскільки в умовах інституційно слабкої країни сподівання лише на

«політичну волю» до змін не дадуть результатів. Як доводять аналітичні дослідження Національного інституту стратегічних досліджень, провідну роль у формуванні «каркасу» економіки відіграватиме великий бізнес, який має перетворитися з конгломерату олігархів на основу конкурентоспроможності та динамізму національної економіки. Реалізація поставлених стратегічних завдань може відбутися на основі модернізації організаційно-правових механізмів як основи інституційних трансформацій.

Ключовим напрямом цього процесу має стати подолання корупції та запобігання їй на усіх рівнях життєдіяльності громадянського суспільства. Корупція є найгострішою проблемою у взаємовідносинах бізнесу та влади, адже вона часто є зручною для обох сторін. Бізнес вдається до корупції, щоб спростити вирішення проблем або обійти певні обмеження й тим самим підживлюючи порочну систему. Корупція, у свою чергу, створює внутрішній податок на економічну систему, відтак, система розвивається повільно й не ефективно. Крім того, корупція не тільки в економічній, а й у політичній сфері призводить до домінування різноманітних неформальних практик, які витісняють на периферію політико-управлінських процесів формальні інститути, діяльність яких пов'язана з міжсекторальними взаємодіями [5].

Згідно із висновками «Національної економічної стратегії 2030: Візія. Вектори. Імплементація», слабкими місцями України залишаються високий рівень політичного втручання, незабезпечення невідворотності покарання за правопорушення та корупцію. Регулюючі органи є неефективними та непрозорими (100 місце із 128), високий рівень корупції (110 місце із 128). Відтак, ключовими проблемами забезпечення верховенства права, в Україні є наявність системної корупції, несправедливе судочинство та слабе правозастосування. За результатами щорічного опитування іноземних інвесторів, організованого Європейською Бізнес Асоціацією, протягом 2016–2019 рр. поширення корупції було на першому місці серед ключових перешкод іноземним інвестиціям в Україну, а у 2020 році – на другому місці, поступившись недовірі до судової системи [2]. Ці чинники стають найскладнішими викликами на шляху розвитку вітчизняного бізнесу, а також для залучення іноземних інвесторів та покращення інвестиційного клімату.

В умовах необхідності відбудови критичної та публічної інфраструктури України – наслідків російської збройної агресії, ефективно та масштабне залучення іноземних інвесторів, які приносять свої навички роботи в різних секторах економіки, сучасні технології та, найголовніше – інвестують власні капітали, стає критично важливим для сучасного українського суспільства. Відбудова – це шанс для України отримати значні іноземні інвестиції та скористатися новітніми

західними технологіями, що вже активно використовуються у військовій сфері, та приватними капіталами для розбудови потужної економіки. Залучення іноземних інвесторів та всебічна підтримка у створенні спільних підприємств між іноземним та українським бізнесом може стати пріоритетом для державної економічної політики та сфери державного управління.

У цьому зв'язку, розбудова органами виконавчої влади ефективної антикорупційної системи, яка забезпечує дієве запобігання, виявлення та покарання за корупцію, що сприяє виробленню нульової толерантності до корупції в суспільстві, а також, у цілому, зростання довіри суспільства та інвесторів до судової системи, правоохоронних органів, антикорупційних органів можуть забезпечити сприятливі умови для залучення інвестицій, ведення в Україні бізнесу на засадах партнерства із органами публічної влади центрального та регіонального рівнів.

Представлені цілі передбачені «Національною економічною стратегією на період до 2030 року» та визначають входження України до ТОП-40 держав за Індексом сприйняття корупції (Corruption Perception Index, Transparency International) із покращенням оцінки на, щонайменше, 30 балів; підвищення рівня довіри суспільства до антикорупційних органів до понад 50 відсотків згідно з національними соціологічними опитуваннями. Для цього за останні роки Верховною Радою України розроблено та ухвалено низку законів. У цілому, антикорупційне законодавство включає: Закон України «Про запобігання корупції» [3], Закон України № 2322-IX від 20.06.2022 р. «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» [4], яким затверджено «Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки» [1].

Забезпечують виконання антикорупційного законодавства створені в державі антикорупційні інституції: Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Національне антикорупційне бюро (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Вищий антикорупційний суд (ВАКС). Втім, для належного функціонування бізнес-середовища, створення сприятливого інвестиційного клімату в умовах післявоєнної відбудови важливо, щоб діяльність цих інституцій була політично незалежною, а самі інституції здійснювали реальну боротьбу із кримінальними порушеннями в межах норм антикорупційного законодавства. На основі таких принципів стає можливою ефективна взаємодія між бізнесом та державою. Крім того, ефективна протидія корупції – одна з вимог до України як потенційного кандидата на членство в ЄС, адже європейські партнери зацікавлені в проведенні реформ для подальшого взаємовигідного співробітництва.

Шляхом подолання корупційної складової в економічних та управлінських процесах є налагодження взаємодії органів публічної влади та громадянського суспільства. Саме громадськість може забезпечити прозорість у прийнятті владою відповідних рішень. Для

цього необхідно подолання таких явищ, як: корумпованість та високий рівень бюрократизму в діяльності органів публічної влади, з одного боку, та суспільна інертність, неготовність громадськості відстоювати свої інтереси, брати участь у суспільних та політичних процесах – з іншого. Формування новітньої моделі взаємодії громадськості із органами публічної влади забезпечить удосконалення її організаційних засад шляхом забезпечення безперешкодного доступу до публічної інформації, інформаційної відкритості з боку органів публічної влади, проведення консультативних процедур із громадськістю, повноцінне здійснення громадського контролю та антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, підвищення громадянської компетентності, набуття навичок взаємодії із органами публічної влади з питань, що мають першочергове значення для суспільства.

Відтак, ефективна робота антикорупційної системи із запобігання, виявлення та покарання за прояви корупції, удосконалення діяльності усіх антикорупційних інституцій, посилення їх незалежності та інституційної спроможності, посилення антикорупційного законодавства, залучення громадськості та здійснення громадського контролю та громадських експертиз, зокрема й антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, може модернізувати організаційно-правові механізми взаємодії органів публічної влади, бізнесу та громадянського суспільства й забезпечити тим самим покращення у цілому бізнес-клімату та інвестиційної привабливості держави.

Список використаних джерел:

1. Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки: Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Antykoruptsijna-strategiya-na-2021-2025-rr.pdf>
2. Національна економічна стратегія 2030: Візія. Вектори. Імплементація. URL: <https://nes2030.org.ua/>
3. Про запобігання корупції: Закон України № 3062-IX від 02.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
4. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
5. Телешун С., Пухкал О., Рейтерович І., Ситник С. Інструменти та механізми вироблення й впровадження публічної політики в Україні. Київ : НАДУ, 2018. 238 с.